

UDK 346/342.9

Novi Pravilnik o gospodarenju otpadom

Božo Prelević, dipl. iur.

Propisi.hr

Od 23. srpnja 2020. na snazi je novi Pravilnik o gospodarenju otpadom. Pravilnik sadrži određene novine, među ostalim i cijeli niz novih obrazaca koji se nalaze u njegovom prilogu i koje u praksi moraju ispunjavati obveznici njegove primjene. Autor u članku analizira najznačajnije novine u Pravilniku sa primjerom ispunjavanja obrasca odluke o imenovanju osobe odgovorne za gospodarenje otpadom.

1. Uvod

Novi Pravilnik o gospodarenju otpadom¹ (u nastavku teksta: Pravilnik) donesen je radi provedbe Zakona o održivom gospodarenju otpadom² (u nastavku teksta: Zakon). Pravilnik je stupio na snagu 23. srpnja 2020., a njegovim donošenjem prestao je važiti stari pravilnik istog naziva³. Osim toga, stupanjem Pravilnika na snagu prestao je važiti čl. 14. Pravilnika o vrstama otpada⁴ te čl. 18. st. 1. i 2. Pravilnika o gospodarenju otpadnim uljima⁵

Pravilnikom se, između ostalog, propisuju uvjeti za gospodarenje otpadom, poslovi osobe odgovorne za gospodarenje otpadom, način rada reciklažnog dvorišta, sadržaj i način vođenja različitih očevidnika, postupci oporabe otpada, pojedinih financijskog jamstva i dr. Također, Pravilnikom se u naše zakonodavstvo prenosi relevantna pravna stečevina Europske unije. U prilogu Pravilnika se nalaze i dodaci koji sadrže nove obrasce koje obveznici provedbe Zakona i Pravilnika moraju primjenjivati u ispunjavanju svojih obveza u vezi gospodarenja otpadom.

2. Uvjeti za gospodarenje otpadom

Uvjeti za gospodarenje otpadom su uvjeti za obavljanje postupka i tehnoloških procesa gospodarenja otpadom⁶. Dozvola za gospodarenje otpadom se, uz određene iznimke određene u čl. 4. Pravilnika, izdaje se za djelatnost:

- sakupljanja otpada postupkom sakupljanja otpada i interventnog sakupljanja otpada;
- druge obrade otpada postupkom pripreme prije oporabe, ili zbrinjavanja;
- oporabe posebnim postupcima propisanim u čl. 4. Pravilnika.

1 Nar. nov., br. 81/20 od 15. srpnja 2020.

2 Nar. nov., br. 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19.

3 Pravilnik o gospodarenju otpadom (Nar. nov., br. 117/17 od 29. studenog 2017.).

4 Nar. nov., br. 27/96, 50/05-Uredba o kategorijama, vrstama i klasifikaciji otpada s katalogom otpada i listom opasnog otpada, 23/07 i 81/20.

5 Nar. nov., br. 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12 i 86/13.

6 Čl. 4. st. 1. Pravilnika.

2.1. Uvjeti za obavljanje postupka gospodarenja otpadom

Uvjeti za obavljanje postupka gospodarenja otpadom su:

- opći uvjeti gospodarenja otpadom i;
- posebni uvjeti gospodarenja otpadom propisani Pravilnikom te posebnim propisima kojima se uređuje gospodarenje posebnim kategorijama otpada.

ističemo...

Opći uvjeti gospodarenja otpadom (u nastavku teksta: opći uvjeti) su uvjeti koje mora ispuniti svaka pravna osoba i fizička osoba-obrtnik kada obavlja djelatnost, postupak ili tehnološki proces gospodarenja otpadom⁷.

Posebni uvjeti gospodarenja otpadom (u nastavku teksta: posebni uvjeti) su uvjeti za obavljanje pojedinih postupaka i tehnoloških procesa, propisani Pravilnikom i propisima koji uređuju gospodarenje posebnom kategorijom otpada, koje mora ispuniti pravna osoba i fizička osoba-obrtnik koja obavlja postupak gospodarenja otpadom.

2.2. Tehnološki proces prikupljanja otpada

ističemo...

Sukladno čl. 8. Pravilnika, otpad se mora prikupljati vozilom koje je opremljeno s opremom koja onemogućava rasipanje, prolijevanje, odnosno ispuštanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa.

Za prikupljanje opasnog otpada u pogledu uvjeta opremljenosti i označavanja vozila, ukoliko opasni otpad odgovara definiciji opasnih

7 Čl. 5. st. 2. Pravilnika.

tvari sukladno propisima kojima se uređuje prijevoz opasnih tvari, tada se pri prijevozu na odgovarajući način primjenjuju i odredbe propisa kojima se uređuje prijevoz opasnih tvari.

2.3. Tehnološki proces prihvata otpada

Tehnološki proces prihvata otpada uključuje provjeru dokumentacije o otpadu, pregled otpada kojeg se preuzima te poduzimanje ostalih mjera sukladno Elaboratu gospodarenja otpadom⁸ (u nastavku teksta: Elaborat). Ovom provjerom dokumentacije o otpadu mora se utvrditi cjelovitost i točnost propisane prateće dokumentacije otpada kojeg se preuzima.

ističemo...

Osoba koja preuzima otpad dužna je, u okviru tehnološkog procesa prihvata otpada, vizualnim pregledom otpada utvrditi odgovara li pošiljka otpada koju preuzima dokumentaciji koja prati tu pošiljku.

Tehnološki proces prihvata otpada koji se obavlja u okviru postupka zbrinjavanja otpada na odlagalištu otpada mora biti u skladu s uvjetima propisanim u čl. 9. Pravilnika i posebnim propisom kojim se uređuje odlaganje otpada.

2.4. Tehnološki proces skladištenja otpada u sklopu obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom

Tehnološki proces skladištenja otpada mora se obavljati na način da se otpad skladišti odvojeno po svojstvu, vrsti i agregatnom stanju.

ističemo...

Skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja otpada mora biti pod neprekidnim nadzorom.

Osim toga skladište u kojem se obavlja tehnološki proces skladištenja otpada mora biti opremljeno primarnim spremnicima za skladištenje otpada koji moraju biti⁹:

- izrađeni od materijala otpornog na djelovanje uskladištenog otpada;
- izrađeni na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka i po potrebi nepropusno zatvaranje i;
- označeni čitljivom oznakom koja sadrži podatke o nazivu posjednika otpada, ključni broj i naziv otpada te u slučaju opasnog otpada, natpis „OPASNI OTPAD“ i oznaku odgovarajućeg opasnog svojstva otpada.

Osim navedenih, tehnološki proces skladištenja otpada mora ispuniti i druge kriterije određene Pravilnikom.

2.5. Skladištenje vlastitog proizvodnog otpada

Sukladno čl. 12. st. 1. Pravilnika, osoba koja obavljanjem svoje djelatnosti proizvodi otpad i skladišti vlastiti proizvodni otpad dužna je osigurati da:

- se otpad skladišti u primarnim spremnicima za skladištenje otpada koji moraju biti izrađeni od materijala otpornog na

djelovanje uskladištenog otpada i na način koji omogućava sigurno punjenje, pražnjenje, odzračivanje, uzimanje uzoraka i po potrebi nepropusno zatvaranje;

- je podna površina skladišta nepropusna za otpad koji se u njemu skladišti i izvedena na način da se rasuti otpad može jednostavno ukloniti sa podne površine;
- su ispunjeni zahtjevi propisani člankom 11. ovoga Pravilnika, kad skladišti otpad iz toga članka.

ističemo...

Iznimno od navedenog, neopasni građevni otpad i neopasni otpad od rušenja građevine određen grupom 17. Kataloga otpada propisanog u Pravilniku o katalogu otpada¹⁰ može se na gradilištu na kojem je taj otpad nastao skladištiti na zemljanoj podlozi u rasutom stanju.

Osoba koja skladišti vlastiti proizvodni otpad dužna je spriječiti rasipanje otpada držanjem otpada u spremniku, ili na drugi odgovarajući način kojim se sprječava rasipanje otpada.

2.6. Trgovanje otpadom

Djelatnost trgovanja otpadom uključuje kupnju i prodaju otpada u svrhu ostvarivanja dobiti, ili drugog gospodarskog učinka trgovanjem otpadom na veliko i trgovanjem otpadom na malo. Trgovanje otpadom na veliko je kupnja i prodaja otpada koja se obavlja između pravnih osoba i/ili fizičkih osoba-obrtnika.

ističemo...

Trgovanje otpadom na malo je otkup otpada od prodavatelja kojega obavlja pravna osoba ili fizička osoba-obrtnik¹¹.

Pravilnikom je određeno kako se pod obavljanjem djelatnosti trgovanja otpadom ne smatra:

- prodaja vlastitog proizvodnog otpada;
- preuzimanje miješanog komunalnog otpada ili biorazgradivog komunalnog otpada od korisnika javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i/ili biorazgradivog komunalnog otpada;
- zaprimanje u reciklažnom dvorištu otpada za kojeg je Pravilnikom propisana obveza zaprimanja;
- preuzimanje otpada u okviru javne usluge i usluge povezane s javnom uslugom sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom¹².

ističemo...

Trgovac otpadom ne smije od prodavatelja otkupiti otpad ako nije preuzeo Izjavu o vlasništvu otpada koja se daje na obrascu propisanom Dodatkom I. Pravilnika, ili na drugom dokumentu koji sadrži sve informacije navedene tim obrascem i koji se smatra Izjavom o vlasništvu otpada.

Za preuzeti otpad trgovac otpadom dužan je na zahtjev prodavatelja izdati pisanu potvrdu da je preuzeo određeni otpad.

¹⁰ Nar. nov., br. 90/15 od 19. kolovoza 2015.

¹¹ Čl. 13. st. 3. Pravilnika.

¹² Nar. nov., br. 50/17, 84/19 i 14/20-Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske.

⁸ Čl. 9. st. 1. Pravilnika.

⁹ Čl. 10. st. 3. Pravilnika.

ističemo...

Plaćanje za otkup otpada u trgovanju otpadom na malo obavlja se putem žiro-računa, tekućeg računa, ili gotovinom¹³.

Trgovac otpadom koji obavlja trgovanje otpadom na malo dužan je na lokaciji otkupa otpada imati na vidnom mjestu istaknutu obavijest na kojoj se nalazi naziv pravne ili fizičke osobe-obrtnika koja obavlja trgovanje otpadom na malo, broj upisa u Očevidnik trgovaca otpadom i natpis: „OTKUP OTPADA“. Trgovac otpadom koji obavlja trgovanje otpadom na malo dužan je na lokaciji otkupa otpada raspolagati odgovarajućim spremnikom za otpad označenim čitljivom oznakom koja sadrži ključni broj i naziv otpada, naziv tog trgovca otpadom, te u slučaju opasnog otpada, oznaku odgovarajućeg opasnog svojstva otpada, osim kad se otkup obavlja na lokaciji skladišta otpada kad se primjenjuje obveza iz čl. 10. st. 3. t. 3. Pravilnika¹⁴.

3. Poslovi osobe odgovorne za gospodarenje otpadom

Osoba odgovorna za gospodarenje otpadom u pravnoj ili fizičkoj osobi – obrtniku koja gospodari otpadom dužna je¹⁵:

- provoditi upravljački nadzor obavljanja svih postupaka gospodarenja otpadom sukladno dozvoli za gospodarenje otpadom;
- osigurati vođenje evidencije te praćenje i provedbu plana postupanja u slučaju izvanrednih događaja;
- primijeniti upute za rad iz Elaborata i pratiti njihovo provođenje;
- provoditi unutarnji nadzor provedbe mjera onemogućavanja pristupa neovlaštenim osobama i čišćenja rasutog ili razlivenog otpada;
- provoditi i nadgledati vođenje Očevidnika o nastanku i tijeku otpada.

ističemo...

U slučaju da pravna, ili fizička osoba-obrtnik obavlja djelatnost gospodarenja otpadom u građevinama, ili dijelovima građevina koje se nalaze na različitim lokacijama, ista fizička osoba može biti imenovana za odgovornu osobu za upravljački nadzor na svim lokacijama na kojima ta pravna, ili fizička osoba-obrtnik obavlja djelatnost gospodarenja otpadom.

Obrazac odluke o imenovanju osobe odgovorne za gospodarenje otpadom nalazi se u prilogu Pravilnika.

Primjer – Odluka o imenovanju osobe odgovorne za gospodarenje otpadom

Na temelju članka 89. Zakona o održivom gospodarenju otpadom ("Narodne novine", br. 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19) donosi se

**ODLUKA
O IMENOVANJU OSOBE ODGOVORNE ZA
GOSPODARENJE OTPADOM**

U trgovačkom društvu CEDECE d.o.o., OIB 77667766776

tvrtka, OIB:

na lokaciji gospodarenja otpadom:

ULICA I KUĆNI BROJ: PALMOTIĆEVA 123

GRAD: ZABOK

ŽUPANIJA: KRAPINSKO-ZAGORSKA

za **osobu odgovornu za gospodarenje otpadom** imenuje se
IME I PREZIME: VALENTIN VALENTINI

OIB: 22222222222

ZVANJE: DIPL. ING. ZAŠTITE OKOLIŠA

Odgovorna osoba za gospodarenje otpadom:

- ima tri godine iskustva na poslovima gospodarenje otpadom
- je stekla kvalifikaciju u području prirodoslovlja, biomedicine i zdravstva, biotehničkom, tehničkom ili tehnološkom području
- nije obavljala posao odgovorne osobe u pravnoj osobi kojoj je za to vrijeme oduzeta dozvola za gospodarenje otpadom
- u tri godine koje prethode danu podnošenja zahtjeva za dozvolu nije osuđena za kazneno djelo propisano Kaznenim zakonom glavom koja propisuje: kaznena djela protiv okoliša, kaznena djela protiv opće sigurnosti, kaznena djela protiv gospodarstva ili za prekršaj propisa koji uređuju zaštitu okoliša i gospodarenje otpadom.

U ZABOKU, 22.9.2020.

mjesto i datum

IME I PREZIME
ODGOVORNE OSOBE
HELENA HELIĆ
Helena Helić
potpis odgovorne osobe

4. Reciklažno dvorište

Između brojnih novina u Pravilniku koje se odnose na propisivanje uvjeta za rad reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta izdvajamo odredbu čl. 19. Pravilnika kojom su propisani uvjeti kojima mora udovoljiti reciklažno dvorište. Tako, sukladno Pravilniku, reciklažno dvorište mora udovoljiti sljedećim uvjetima:

- na glavnom ulazu u reciklažno dvorište mora se nalaziti ploča s podacima o reciklažnom dvorištu;
- mora biti opremljeno vagonom;
- mora biti opremljeno primarnim i sekundarnim spremnicima za otpad i;
- ograđeno je ogradom.

¹³ Čl. 13. st. 7. Pravilnika.

¹⁴ Vidjeti pod 2.4.

¹⁵ Čl. 16. st. 1. Pravilnika.

Ploča na glavnom ulazu u reciklažno dvorište mora sadržavati sljedeće podatke¹⁶:

- natpis „RECIKLAŽNO DVORIŠTE“;
- naziv osobe koja upravlja reciklažnim dvorištem;
- natpis „U RECIKLAŽNOM DVORIŠTU ZAPRIMA SE SLJEDEĆI OTPAD.“ iza kojega slijedi popis otpada iz Dodatka III Pravilnika;
- oznaku reciklažnog dvorišta i;
- radno vrijeme.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je skladištiti otpad sukladno čl. 10. st. 1.-5.¹⁷ te čl. 11. Pravilnika.

5. Zaključak

U predmetnom stručnom članku smo dotakli samo dio novina u Pravilniku. Obveznici primjene Zakona i Pravilnika, posebno kada se radi o osobama koja skladište otpad, ili upravljaju reciklažnim dvorištima, moraju detaljno proučiti odredbe novog Pravilnika. Treba istaknuti kako je Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja RH (u nastavku teksta: Ministarstvo) na svojim mrežnim stranicama objavilo sve obrasce iz Pravilnika.

Prijelaznim i završnim odredbama Pravilnika je određeno kako će se Registar djelatnosti gospodarenja otpadom (u nastavku teksta: Registar) uspostaviti u roku od godinu dana od dana stupanja Pravilnika na snagu, odnosno do 23. srpnja 2021., pri čemu treba naglasiti kako se radi samo o instruktivnom roku. Do uspostave Registra ne primjenjuje se odredba čl. 28. st. 3. Pravilnika, a Ministarstvo će na svojim mrežnim stranicama objavljivati podatke iz očevidnika propisane Dodatkom XV. Pravilnika. Također, treba istaknuti kako je prijelaznim i završnim odredbama Pravilnika određeno da će se Obrazac PL-O propisan Pravilnikom primjenjivati od 1. studenoga 2021., a do istog datuma Ministarstvo će uskladiti e-ONTO s odredbama Pravilnika.

Ne zaboravite:

- Otpad se mora prikupljati vozilom koje je opremljeno s opremom koja onemogućava rasipanje, prolijevanje, odnosno ispuštanje otpada te širenje prašine i neugodnih mirisa.
- Osoba koja preuzima otpad dužna je, u okviru tehnološkog procesa prihvata otpada, vizualnim pregledom otpada utvrditi odgovara li pošiljka otpada koju preuzima dokumentaciji koja prati tu pošiljku.
- Neopasni građevni otpad i neopasni otpad od rušenja građevine određen grupom 17. Kataloga otpada propisanog u Pravilniku o katalogu otpada može se na gradilištu na kojem je taj otpad nastao skladištiti na zemljanoj podlozi u rasutom stanju.
- Trgovac otpadom ne smije od prodavatelja otkupiti otpad ako nije preuzeo Izjavu o vlasništvu otpada koja se daje na obrascu propisanom Dodatkom I. Pravilnika, ili na drugom dokumentu koji sadrži sve informacije navedene tim obrascem i koji se smatra Izjavom o vlasništvu otpada.
- Plaćanje za otkup otpada u trgovanju otpadom na malo obavlja se putem žiro-računa, tekućeg računa, ili gotovinom.
- Obrazac PL-O propisan Pravilnikom primjenjuje se od 1. studenoga 2021., a do istog datuma Ministarstvo će uskladiti e-ONTO s odredbama Pravilnika.

Literatura:

- 1) Zakon o održivom gospodarenju otpadom (Nar. nov., br. 94/13, 73/17, 14/19 i 98/19), pročišćeni tekst - www.propisi.hr;
- 2) Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (Nar. nov., br. 50/17, 84/19 i 14/20), pročišćeni tekst - www.propisi.hr;
- 3) Pravilnik o gospodarenju otpadom (Nar. nov., br. 81/20) - www.propisi.hr;
- 4) Pravilnik o vrstama otpada (Nar. nov., br. 27/96, 50/05, 23/07 i 81/20), pročišćeni tekst - www.propisi.hr;
- 5) Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (Nar. nov., br. 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11, 45/12 i 86/13), pročišćeni tekst - www.propisi.hr;
- 6) Pravilnik o katalogu otpada (Nar. nov., br. 90/15) - www.propisi.hr;
- 7) Pravilnik o gospodarenju otpadom (Nar. nov., br. 117/17) - www.propisi.hr

¹⁶ Čl. 19. st. 2. Pravilnika.

¹⁷ Vidjeti pod 2.4.